III

(Valmistavat säädökset)

NEUVOSTO

NEUVOSTON ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ VAHVISTAMA KANTA (EU) N:o 7/2014

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen antamiseksi Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 ja päätöksen N:o 1622/2006/EY kumoamisesta

Hyväksytty neuvostossa 24 päivänä maaliskuuta 2014

(2014/C 127/01)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 167 artiklan 5 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnot ([1]),

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([2]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyllä sopimuksella (SEUT) pyritään Euroopan kansojen yhä läheisempään liittoon ja annetaan unionin tehtäväksi muun muassa myötävaikuttaa siihen, että jäsenvaltioiden kulttuurit kehittyvät kukoistaviksi pitäen arvossa niiden kansallista ja alueellista monimuotoisuutta ja korostaen samalla niiden yhteistä kulttuuriperintöä. Tässä yhteydessä unioni tarvittaessa tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimia, joilla ne parantavat Euroopan kansojen kulttuurin ja historian tuntemusta ja sitä koskevan tiedon levitystä.

(2) Toukokuun 10 päivänä 2007 annetussa komission tiedonannossa kulttuuria kansainvälistyvässä maailmassa koskevasta Euroopan toimintasuunnitelmasta, jonka neuvosto vahvisti 16 päivänä marraskuuta 2007 tehdyssä päätöslauselmassaan ([3]) ja jonka Euroopan parlamentti vahvisti 10 päivänä huhtikuuta 2008 antamassaan päätöslauselmassa ([4]), asetetaan tavoitteet unionin tulevalle toiminnalle kulttuurin alalla. Näillä toimilla olisi edistettävä kulttuurien monimuotoisuutta ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua, kulttuuria luovuuden lisääjänä kasvun ja työllisyyden edistämisen puitteissa sekä kulttuuria keskeisenä tekijänä unionin kansainvälisissä suhteissa.

(3) Unescon yleissopimuksella kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä, joka tuli voimaan 18 päivänä maaliskuuta 2007 ja jonka osapuoli unioni on, pyritään suojelemaan ja edistämään kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta, lisäämään kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja edistämään tietoisuutta kulttuurisen monimuotoisuuden merkityksestä paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

([1]) EUVL C 113, 18.4.2012, s. 17, ja EUVL C 17, 19.1.2013, s. 97.
([2]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. joulukuuta 2013 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 24. maaliskuuta 2014. Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ….
([3]) EUVL C 287, 29.11.2007, s. 1.
([4]) EUVL C 247 E, 15.10.2009, s. 32.

(4) Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskeva toiminta vuosiksi 2007–2019 perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1622/2006/EY ([1]).

(5) Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevat arvioinnit sekä toiminnan tulevaisuudesta vuoden 2019 jälkeen järjestetty julkinen kuuleminen ovat osoittaneet, että siitä on vähitellen tullut yksi Euroopan kunnianhimoisimmista ja yksi kansalaisten eniten arvostamista kulttuurialan aloitteista. Olisi näin ollen perustettava uusi toiminta, joka kattaisi vuodet 2020–2033.

(6) Euroopan kulttuuripääkaupunkien alkuperäisinä tavoitteina oli tuoda esiin Euroopan eri kulttuurien rikkautta ja monimuotoisuutta ja kyseisten kulttuurien yhteisiä piirteitä sekä edistää unionin kansalaisten keskinäistä yhteisymmärrystä; näiden lisäksi Euroopan kulttuuripääkaupungin nimityksen, jäljempänä 'nimitys', saaneet kaupungit ovat vähitellen lisänneet uuden ulottuvuuden käyttäen nimityksensä vipuvaikutusta edistääkseen kaupungin yleisempää kehitystä omien strategioidensa ja painopisteidensä mukaisesti.

(7) Tällä päätöksellä perustetun toiminnan tavoitteiden olisi oltava täysin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1295/2013 ([2]) perustetun Luova Eurooppa -ohjelman tavoitteiden mukaiset; ohjelmalla pyritään turvaamaan, kehittämään ja edistämään Euroopan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta, edistämään Euroopan kulttuuriperinnön säilyttämistä ja vahvistamaan Euroopan kulttuurialan ja luovien alojen, erityisesti audiovisuaalialan kilpailukykyä älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun tukemiseksi. Näiden tavoitteiden toteuttamisella olisi myös autettava vahvistamaan tunnetta kuulumisesta yhteiseen kulttuurialueeseen sekä edistämään kulttuurien välistä vuoropuhelua ja keskinäistä ymmärrystä.

(8) Tällaisten tavoitteiden saavuttamiseksi nimityksen haltijakaupunkien olisi pyrittävä kehittämään toisaalta kulttuurialan ja luovien alojen välisiä yhteyksiä ja toisaalta koulutuksen, tutkimuksen, ympäristön, kaupunkikehityksen ja kulttuurimatkailun kaltaisten alojen välisiä yhteyksiä. Aikaisemmat kokemukset ovat erityisesti osoittaneet Euroopan kulttuuripääkaupunkien potentiaalin paikallisen kehityksen ja kulttuurimatkailun katalysaattorina; tätä korostettiin 30 päivänä kesäkuuta 2010 annetussa komission tiedonannossa "Eurooppa, maailman ykkösmatkailukohde – Euroopan matkailupolitiikan uudet puitteet", jota neuvosto piti myönteisenä 12 päivänä lokakuuta 2010 antamissaan päätelmissä ja jota Euroopan parlamentti kannatti 27 päivänä syyskuuta 2011 antamassaan päätöslauselmassa ([3]).

(9) Nimityksen saaneiden kaupunkien on myös pyrittävä edistämään sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia sekä pyrittävä kaikin tavoin varmistamaan kaikkien yhteiskuntaryhmien mahdollisimman laaja osallistuminen kulttuuriohjelman laatimiseen ja toteutukseen, kiinnittäen erityistä huomiota nuorisoon sekä syrjäytyneisiin ja muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin.

(10) Arvioinnit ja julkinen kuuleminen ovat osoittaneet vakuuttavasti, että Euroopan kulttuuripääkaupungeilla on huolellisesti suunniteltuna monia mahdollisia etuja. Kyseessä on ennen kaikkea kulttuurialoite, mutta sillä voi olla myös merkittäviä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia erityisesti silloin, kun se sisällytetään asianomaisen kaupungin kulttuurin pitkän aikavälin kehitysstrategiaan.

(11) Euroopan kulttuuripääkaupunki -toiminta on myös ollut hyvin haastavaa. Kulttuuritapahtumien suunnittelu koko vuoden ajaksi on vaativaa, ja jotkin nimityksen saaneet kaupungit ovat onnistuneet mahdollisuuksien hyödyntämisessä paremmin kuin toiset. Toimintaa olisikin vahvistettava, jotta voitaisiin auttaa kaikkia kulttuuripääkaupunkeja hyödyntämään nimitystään mahdollisimman täysipainoisesti.

(12) Nimitys olisi edelleen varattava kaupungeille niiden koosta riippumatta, mutta laajemman yleisön saavuttamiseksi ja vaikutusten moninkertaistamiseksi asianomaisilla kaupungeilla olisi myös aiempaan tapaan oltava mahdollisuus ottaa toimintaan mukaan niitä ympäröivät alueet.

(13) Nimityksen myöntämisen pitäisi edelleen perustua erikseen luotuun kulttuuriohjelmaan, jolla pitäisi olla vahva eurooppalainen ulottuvuus. Tämän kulttuuriohjelman olisi myös oltava osa pitkän aikavälin strategiaa ja sillä on oltava kestäviä vaikutuksia paikalliseen taloudelliseen kulttuuriseen ja sosiaaliseen kehitykseen.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1622/2006/EY, tehty 24 päivänä lokakuuta 2006, Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2007–2019 (EUVL L 304, 3.11.2006, s. 1).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1295/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Luova Eurooppa -ohjelman (2014–2020) perustamisesta ja päätösten N:o 1718/2006/EY, N:o 1855/2006/EY ja N:o 1041/2009/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 221).

([3]) EUVL C 56 E, 26.2.2013, s. 41.

(14) Kaksivaiheinen valintaprosessi, joka perustuu aikajärjestyksessä esitettyyn jäsenvaltioiden luetteloon ja jonka puolueeton asiantuntijaraati suorittaa, on osoittautunut oikeudenmukaiseksi ja avoimeksi. Se on antanut kaupungeille mahdollisuuden parantaa hakemuksiaan ennakkovalinnan ja valinnan välillä raadin lausuntojen perusteella ja varmistanut nimityksen tasapuolisen jakautumisen kaikkiin jäsenvaltioihin. Jotta taataan Euroopan kulttuuripääkaupungit -toiminnan jatkuvuus ja vältytään kaikkien asiantuntijoiden samanaikaisesta vaihtamisesta aiheutuva kokemuksen ja osaamisen menettäminen, asiantuntijat olisi vaihdettava vaiheittain.

(15) Kansallinen asiantuntemus olisi edelleen varmistettava siten, että jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus nimetä enintään kaksi asiantuntijaa valinta- ja seurantamenettelystä vastaavaan raatiin.

(16) Valintakriteereistä olisi tehtävä täsmällisempiä, jotta ehdokaskaupungeille voitaisiin paremmin tiedottaa niistä tavoitteista ja vaatimuksista, jotka niiden on nimityksen saadakseen täytettävä. Näiden kriteerien olisi oltava myös helpommin mitattavissa, jotta helpotettaisiin raadin suorittamaa kaupunkien valintaa ja seurantaa. Tältä osin olisi erityisesti painotettava ehdokaskaupunkien pitkän aikavälin kulttuuripoliittiseen strategiaan sisältyviä toimia, joilla on pitkäaikaisvaikutuksia ja jotka siten voivat kestävästi vaikuttaa kulttuuriin, talouteen ja yhteiskuntaan.

(17) Ehdokaskaupunkien olisi tarvittaessa tutkittava mahdollisuutta saada rahoitusta unionin ohjelmista ja rahastoista.

(18) Valmisteluvaihe kaupungin nimeämisen ja toteutusvuoden välillä on ratkaisevan tärkeä Euroopan kulttuuripääkaupungit -toiminnan onnistumisen kannalta. Sidosryhmien parissa vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että päätöksellä N:o 1622/2006/EY käyttöön otetut liitännäistoimenpiteet ovat olleet erittäin hyödyllisiä asianomaisille kaupungeille. Näitä toimenpiteitä olisi kehitettävä edelleen erityisesti järjestämällä raadin asiantuntijoiden tiheämpiä seurantakokouksia ja vierailuja kaupunkeihin ja tiivistämällä entisestään kokemusten vaihtoa entisten, nykyisten ja tulevien nimityksen haltijakaupunkien sekä ehdokaskaupunkien välillä. Nimetyt kaupungit voivat myös luoda uusia yhteyksiä muihin nimityksen haltijakaupunkeihin.

(19) Päätöksellä N:o 1622/2006/EY perustettu Melina Mercouri -palkinto on saavuttanut vahvan symbolisen arvon, joka ylittää huomattavasti sen summan, jonka komissio myöntää. Jotta kuitenkin varmistetaan, että nimetyt kaupungit täyttävät sitoumuksensa, palkinnon maksuehtoja olisi tiukennettava ja täsmennettävä.

(20) On tärkeää, että asianomaiset kaupungit tuovat selvästi esiin kaikessa tiedotusmateriaalissaan, että tällä päätöksellä perustettu toiminta on unionin toiminta.

(21) Komission arvioinnit aiempien Euroopan kulttuuripääkaupunkien tuloksista, jotka on kerätty paikallisella tasolla, eivät ole voineet tarjota perustietoja nimityksen vaikutuksesta. Kaupunkien itsensä olisi sen vuoksi oltava keskeisiä toimijoita arviointiprosessissa.

(22) Aikaisemmat kokemukset ovat osoittaneet, että ehdokasmaiden osallistuminen voi edistää niiden lähentymistä unioniin tuomalla esiin Euroopan eri kulttuurien yhteisiä piirteitä. Sen vuoksi ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokkaille olisi annettava jälleen mahdollisuus osallistua tällä päätöksellä perustettuun toimintaan vuoden 2019 jälkeen.

(23) Ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokkaiden kaupungeilla olisi kuitenkin sallittava osallistua vain yhteen kilpailuun tämän päätöksen voimassaolokaudella eli vuosina 2020–2033, jotta taataan tasavertainen kohtelu jäsenvaltioiden kaupunkien kanssa. Lisäksi edelleen jäsenvaltioiden suhteen tasavertaisen kohtelun vuoksi kukin ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas voisi olla nimityksen haltijana ainoastaan kerran kyseisellä kaudella.

(24) Päätös N:o 1622/2006/EY olisi kumottava. Sen säännöksiä olisi kuitenkin edelleen sovellettava niihin kaupunkeihin, jotka on jo nimetty tai joita ollaan parhaillaan nimeämässä vuoteen 2019 asti.

(25) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän päätöksen tavoitteita, joita ovat Euroopan kulttuurien monimuotoisuuden säilyttäminen ja edistäminen, niiden yhteisten piirteiden korostaminen ja kulttuurin panoksen lisääminen kaupunkien pitkän aikavälin kehittämiseen, vaan ne voidaan mittakaavasyistä ja toiminnan odotettavissa olevat vaikutukset huomioon ottaen saavuttaa paremmin unionin tasolla, koska valintaa ja seurantaa varten tarvitaan ennen kaikkea yhteiset, selkeät ja avoimet kriteerit ja menettelyt sekä tiiviistä koordinointia jäsenvaltioiden välillä. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Toiminnan perustaminen

Perustetaan unionin toiminta nimeltä ”Euroopan kulttuuripääkaupungit” vuosiksi 2020–2033, jäljempänä ’toiminta’.

2 artikla

Tavoitteet

1. Toiminnan yleiset tavoitteet ovat seuraavat:

a) suojellaan ja edistetään Euroopan kulttuurien monimuotoisuutta ja korostetaan niiden yhteisiä piirteitä sekä vahvistetaan kansalaisten tunnetta kuulumisesta yhteiseen kulttuurialueeseen;

b) edistetään kulttuurin panosta kaupunkien pitkän aikavälin kehitykseen niiden omien strategioiden ja painopisteiden mukaisesti.

2. Toiminnan erityisiä tavoitteita ovat seuraavat:

a) vahvistetaan kaupunkien kulttuuritarjonnan valikoimaa, monimuotoisuutta ja eurooppalaista ulottuvuutta, myös valtioiden rajat ylittävän yhteistyön avulla;

b) laajennetaan kulttuuritarjonnan saanti- ja osallistumismahdollisuuksia;

c) vahvistetaan kulttuurialan valmiuksia ja sen yhteyksiä muihin aloihin;

d) kohotetaan kaupunkien kansainvälistä profiilia kulttuurin kautta.

3 artikla

Toimintaan osallistuminen

1. Nimitystä koskevaan kilpailuun voivat osallistua ainoastaan kaupungit, jotka saavat ottaa toimintaan mukaan ympäröivät alueensa.

2. Nimityksen haltijakaupunkien lukumäärä tiettynä vuonna, jäljempänä ’nimitysvuosi’, on korkeintaan kolme.

Nimitys annetaan kunakin vuonna enintään yhdelle kaupungille kummastakin liitteessä olevassa kalenterissa, jäljempänä ’kalenteri’, esitetystä jäsenvaltiosta sekä asiaankuuluvina vuosina yhtä ehdokasmaan ja mahdollisen ehdokkaan kaupunkia tai unioniin 5 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti liittyvän maan kaupunkia.

3. Jäsenvaltioiden kaupungit voivat saada kalenterin jäsenvaltiojärjestyksen mukaisesti nimityksen yhden vuoden ajaksi.

4. Luova Eurooppa -ohjelmaan tai myöhempiin unionin kulttuuriohjelmiin 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna hakemuspyynnön julkaisupäivänä osallistuvat ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokkaiden kaupungit voivat hakea nimitystä yhdeksi vuodeksi osallistumalla kalenterin mukaisesti kolmen vuoden välein järjestettävään avoimeen kilpailuun.

Ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kaupungeilla on kuitenkin oikeus osallistua vain yhteen kilpailuun vuosina 2020–2033.

Kukin ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas voi saada nimityksen ainoastaan kerran vuosina 2020–2033.

5. Unioniin … (*) jälkeen mutta ennen 1 päivää tammikuuta 2027 liittyvällä maalla on oikeus nimitykseen jäsenvaltioihin sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti seitsemän vuotta liittymisensä jälkeen. Kalenteria päivitetään vastaavasti. Unioniin 1 päivän tammikuuta 2027 jälkeen liittyvä maa ei ole oikeutettu osallistumaan jäsenvaltiona toimintaan.

Vuosina, joina kalenterin mukaan on jo kolme nimityksen haltijakaupunkia, ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen maiden kaupungit ovat kuitenkin oikeutettuja nimitykseen vasta seuraavana kalenterin mukaan käytettävissä olevana vuonna kyseisten maiden liittymisjärjestyksen mukaisesti.

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun maan kaupunki on jo aiemmin osallistunut ehdokasmaita tai mahdollisia ehdokkaita koskevaan kilpailuun, se ei saa osallistua jäsenvaltioille tarkoitettuun myöhempään kilpailuun. Jos tällaisen maan kaupunki on nimetty 4 kohdan mukaisesti nimityksen haltijaksi kaudella 2020–2033, kyseinen maa ei saa liittymisensä jälkeen järjestää kilpailua jäsenvaltiona mainitulla kaudella.

Jos useampi kuin yksi maa liittyy unioniin samana ajankohtana ja jos asianomaisten maiden välillä ei päästä sopuun osallistumisjärjestyksestä, neuvosto arpoo järjestyksen.

4 artikla

Soveltaminen

1. Komissio laatii 5 artiklassa vahvistettuihin kriteereihin perustuvan yhteisen hakemuslomakkeen, jota kaikkien ehdokaskaupunkien on käytettävä.

Jos ehdokaskaupunki ottaa toimintaan mukaan sitä ympäröivän alueen, hakemus on kuitenkin tehtävä kyseisen kaupungin nimellä.

2. Jokaisen hakemuksen on perustuttava kulttuuriohjelmaan, jolla on vahva eurooppalainen ulottuvuus.

Kulttuuriohjelman keston on katettava nimitysvuosi, ja se on perustettava erityisesti nimitystä varten 5 artiklassa säädettyjen kriteerien mukaisesti.

5 artikla

Kriteerit

Hakemusten arviointikriteerit, jäljempänä 'kriteerit', on jaettu ryhmiin ”panos pitkän aikavälin strategiaan”, ”eurooppalainen ulottuvuus”, ”kulttuuri- ja taiteellinen sisältö”, ”toteutusvalmius”, ”vaikutusala” ja ”hallinto” seuraavasti:

1) ryhmän ”panos pitkän aikavälin strategiaan” osalta on otettava huomioon seuraavat tekijät:

   a) ehdokaskaupungin kulttuuristrategia on käytössä hakemusta tehtäessä, strategia kattaa Euroopan kulttuuripääkaupungit -toiminnan ja sisältää suunnitelmat kulttuuritoiminnan ylläpitämiseksi nimitysvuoden jälkeen;

   b) suunnitelmat kulttuurialan ja luovien alojen valmiuksien vahvistamiseksi, joihin kuuluu ehdokaskaupungin kulttuurialan ja talous- ja sosiaalialan välisten pitkän aikavälin yhteyksien kehittäminen;

   c) ennakoidut pitkän aikavälin kulttuuriset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset, joita nimityksellä olisi ehdokaskaupungille, urbaani kehitys mukaan lukien;

   d) suunnitelmat nimityksen vaikutusten seurantaa ja arviointia sekä arvioinnin tuloksista tiedottamista varten;

(*) Tämän päätöksen voimaantulopäivä.

2) ryhmän ”eurooppalainen ulottuvuus” osalta on arvioitava seuraavat tekijät:

a) Euroopan kulttuurien monimuotoisuutta, kulttuurien välistä vuoropuhelua ja unionin kansalaisten keskinäistä yhteisymmärrystä edistävien toimien laajuus ja laatu;

b) Euroopan kulttuurien, kulttuuriperinnön ja historian sekä Euroopan yhdentymisen ja ajankohtaisten eurooppalaisten kysymysten yhteisiä näkökohtia korostavien toimien laajuus ja laatu;

c) eurooppalaisia taiteilijoita, eri maiden toimijoiden tai kaupunkien, tarvittaessa myös nimityksen haltijakaupunkien, yhteistyötä ja kansainvälisiä yhteistyökumppanuuksia esittelevien toimien laajuus ja laatu;

d) strategia laajan eurooppalaisen ja kansainvälisen yleisön kiinnostuksen herättämiseksi;

3) ryhmän ”kulttuuri- ja taiteellinen sisältö” osalta on arvioitava seuraavat tekijät:

a) selkeä ja johdonmukainen taiteellinen visio sekä strategia kulttuuriohjelmaa varten;

b) paikallisten taiteilijoiden ja kulttuurialan organisaatioiden osallistuminen kulttuuriohjelman suunnitteluun ja toteutukseen;

c) ehdotettujen toimien valikoima ja monimuotoisuus ja niiden yleinen taiteellinen laatu;

d) valmius yhdistää paikalliseen kulttuuriperintöön ja perinteisiin taidemuotoihin uusia, innovatiivisia ja kokeellisia kulttuuri-ilmaisuja;

4) ryhmän ”toteutusvalmius” osalta ehdokaskaupunkien on osoitettava, että

a) hakemuksella on laaja ja vahva poliittinen tuki, ja paikalliset, alueelliset ja kansalliset viranomaiset ovat sitoutuneet siihen kestävästi;

b) ehdokaskaupungilla on tai tulee olemaan riittävä ja toimiva infrastruktuuri nimityksen haltijana toimimista varten;

5) ryhmän ”vaikutusala” osalta on arvioitava seuraavat tekijät:

a) paikallisen väestön ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osallistuminen hakemuksen laatimiseen ja toiminnan toteutukseen;

b) uusien ja kestävien mahdollisuuksien luominen laajoille kansalaispiireille, jotta kansalaiset, varsinkin nuoret, vapaaehtoiset, syrjäytyneet ja muita heikommassa asemassa olevat sekä vähemmistöt, voivat osallistua kulttuuritoimintaan, kiinnittäen erityishuomiota siihen, että vammaiset ja iäkkäät pystyvät osallistumaan toimintaan;

c) yleinen strategia yleisöpohjan laajentamiseksi ja erityisesti yhteydet koulutukseen ja koulujen osallistumiseen;

6) ryhmän ”hallinto” osalta on arvioitava seuraavat tekijät:

a) varainkeruustrategian ja ehdotetun talousarvion toteutettavuus, mukaan luettuina tarvittaessa suunnitelmat rahoitustuen hakemiseksi unionin ohjelmista ja rahastoista, kattaen valmisteluvaiheen, itse nimitysvuoden, arvioinnin ja pitkän aikavälin vaikutuksiin liittyvät toimet sekä valmiussuunnitelman;

b) suunniteltu hallinto- ja toteutusrakenne toiminnan täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien asianmukainen yhteistyö paikallisviranomaisten ja toteutusrakenteen, myös taiteellisen ryhmän, välillä;

c) koko tapahtuman johtajan ja taiteellisen johtajan nimitysmenettelyt ja heidän toimialansa;

d) että markkinointi- ja tiedotusstrategia on kattava ja siinä tuodaan esiin, että toiminta on unionin toiminta;

e) että toteutusrakenteella on nimitysvuoden kulttuuriohjelman suunnittelun, hallinnoinnin ja toteuttamisen edellyttämät asianmukaiset taidot ja kokemus.

6 artikla

Asiantuntijaraati

1. Perustetaan puolueeton asiantuntijaraati, jäljempänä 'raati', joka toteuttaa valinta- ja seurantamenettelyt.

2. Raati koostuu kymmenestä unionin toimielinten ja elinten 3 kohdan mukaisesti nimittämästä asiantuntijasta, jäljempänä 'eurooppalaiset asiantuntijat'.

3. Järjestettyään avoimen kiinnostuksenilmaisupyynnön komissio ehdottaa mahdollisia eurooppalaisia asiantuntijoita.

Tämän jälkeen Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio valitsevat kukin kolme asiantuntijaa tästä joukosta ja nimittävät nämä omien menettelyjensä mukaisesti.

Alueiden komitea valitsee tästä joukosta yhden asiantuntijan ja nimittää hänet omien menettelyjensä mukaisesti.

Eurooppalaisten asiantuntijoiden valinnan yhteydessä kunkin kyseisistä unionin toimielimistä ja elimistä on pyrittävä varmistamaan, että asiantuntijoiden pätevyydet täydentävät toisiaan, että heidät valitaan laajalta maantieteelliseltä alueelta ja että miehet ja naiset ovat tasapuolisesti edustettuina raadissa.

4. Lisäksi jäsenvaltioissa tapahtuvan kaupunkien valinnan ja seurannan osalta asianomainen jäsenvaltio on oikeutettu nimittämään raatiin enintään kaksi asiantuntijaa omien menettelyjensä mukaisesti ja komissiota kuullen.

5. Asiantuntijoiden on oltava

a) unionin kansalaisia;

b) riippumattomia;

c) heillä on oltava merkittävää kokemusta ja asiantuntemusta:

i) kulttuurialalta;

ii) kaupunkien kulttuuritarjonnan kehittämisestä; tai

iii) Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman tai vastaavan laajuisen kansainvälisen kulttuuritapahtuman järjestämisestä;

d) pystyttävä omistamaan asianmukainen määrä työpäiviä vuodessa raadin toimintaan.

6. Raati nimeää itse puheenjohtajansa.

7. Eurooppalaiset asiantuntijat nimitetään kolmeksi vuodeksi.

Ensimmäisestä alakohdasta poiketen raadin ensimmäisen nimityksen osalta Euroopan parlamentti kuitenkin nimittää asiantuntijansa kolmeksi vuodeksi, komissio kahdeksi vuodeksi ja neuvosto ja alueiden komitea yhdeksi vuodeksi.

8. Asiantuntijoiden on ilmoitettava kaikki tiettyyn ehdokaskaupunkiin liittyvät todelliset tai mahdolliset eturistiriitansa. Jos tällainen ilmoitus tehdään tai tällainen eturistiriita ilmenee, asianomaisen asiantuntijan on erottava ja asiaankuuluvan unionin toimielimen, elimen tai jäsenvaltion on korvattava hänet jäljellä olevan toimikauden loppuajaksi asianmukaista menettelyä noudattaen.

7 artikla

Hakemusten esittäminen jäsenvaltioissa

1. Kukin jäsenvaltio on vastuussa kilpailun järjestämisestä omien kaupunkiensa välillä kalenterin mukaisesti.

2. Asianomaisten jäsenvaltioiden on julkaistava hakemuspyyntö vähintään kuusi vuotta ennen nimitysvuotta.

Ensimmäisestä alakohdasta poiketen jäsenvaltioiden, jotka ovat oikeutettuja nimeämään nimityksen haltijakaupungin vuonna 2020, on julkaistava hakemuspyyntö mahdollisimman pian … (*) jälkeen.

Kaikkiin hakemuspyyntöihin on sisällyttävä 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu hakemuslomake.

Määräaika ehdokaskaupunkien hakemusten jättämiselle on asetettava siten, että se on aikaisintaan kymmenen kuukautta tällaisen hakemuspyynnön julkaisemisesta.

3. Asianomaisten jäsenvaltioiden on toimitettava hakemukset komissiolle.

8 artikla

Esivalinta jäsenvaltioissa

1. Kunkin asianomaisen jäsenvaltion on kutsuttava koolle asiantuntijaraati esivalintakokoukseen ehdokaskaupunkien kanssa viimeistään viisi vuotta ennen nimitysvuotta.

Ensimmäisestä alakohdasta poiketen jäsenvaltiot, jotka ovat oikeutettuja nimeämään Euroopan kulttuuripääkaupungin vuodeksi 2020, voivat jatkaa tuota määräaikaa enintään vuodella.

2. Raati sopii arvioituaan hakemukset kriteerien mukaisesti esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien luettelosta ja antaa kaikista hakemuksista esivalintaraportin, jossa on muun muassa suosituksia esivalinnan läpäisseille ehdokaskaupungeille.

3. Raadin on toimitettava esivalintaraportti asianomaiselle jäsenvaltiolle ja komissiolle.

4. Kukin asianomainen jäsenvaltio hyväksyy virallisesti raadin raporttiin perustuvan esivalintaluettelon.

9 artikla

Valinta jäsenvaltioissa

1. Esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien on täydennettävä ja tarkistettava hakemuksensa kriteerien noudattamiseksi ja esivalintaraportin sisältämien suositusten huomioon ottamiseksi ja toimitettava ne asianomaiselle jäsenvaltiolle, joka toimittaa ne edelleen komissiolle.

2. Kunkin asianomaisen jäsenvaltion on kutsuttava asiantuntijaraati koolle valintakokoukseen esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien kanssa viimeistään yhdeksän kuukautta esivalintakokouksen jälkeen.

Tarvittaessa asianomainen jäsenvaltio voi yhdessä komission kanssa sopia yhdeksän kuukauden määräajan kohtuullisesta pidentämisestä.

3. Raati arvioi täydennetyt ja tarkistetut hakemukset.

4. Raati julkaisee esivalittujen ehdokaskaupunkien hakemuksista valintaraportin, jossa on suositus enintään yhden asianomaisen jäsenvaltion kaupungin nimeämiseksi.

Valintaraporttiin sisältyy myös asianomaiselle kaupungille esitettyjä suosituksia siitä, mitä sen on vielä tehtävä ennen nimitysvuotta.

Raati toimittaa valintaraportin asianomaiselle jäsenvaltiolle ja komissiolle.

5. Jos kuitenkaan yksikään ehdokaskaupunki ei täytä kriteereitä, raati voi 4 kohdan estämättä suositella, että nimitystä ei myönnetä kyseisenä vuonna.

(*) Tämän päätöksen voimaantulopäivä.

10 artikla

Esivalinta ja valinta ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokkaissa

1. Komissio vastaa kilpailun järjestämisestä kaupunkien välillä ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokkaissa.

2. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* hakemuspyynnön vähintään kuusi vuotta ennen nimitysvuotta.

Kaikkiin hakemuspyyntöihin on sisällyttävä 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu hakemuslomake.

Määräaika hakemuksen jättämiselle on asetettava siten, että se on aikaisintaan kymmenen kuukautta tällaisen hakemuspyynnön julkaisemisesta.

3. Asiantuntijaraati suorittaa kaupunkien esivalinnan vähintään viisi vuotta ennen nimitysvuotta niiden hakemuslomakkeiden perusteella. Ehdokaskaupunkien kanssa ei järjestetä kokousta.

Raati sopii arvioituaan hakemukset kriteerien mukaisesti esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien luettelosta ja antaa kaikista hakemuksista esivalintaraportin, jossa on muun muassa suosituksia esivalinnan läpäisseille ehdokaskaupungeille.

Raadin on toimitettava esivalintaraportti komissiolle.

4. Esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien on täydennettävä ja tarkistettava hakemuksensa kriteerien noudattamiseksi ja esivalintaraportin sisältämien suositusten huomioon ottamiseksi ja toimitettava ne komissiolle.

Komission on kutsuttava asiantuntijaraati koolle valintakokoukseen esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien kanssa viimeistään yhdeksän kuukautta esivalintakokouksen jälkeen.

Tarvittaessa komissio voi päättää yhdeksän kuukauden määräajan kohtuullisesta pidentämisestä.

5. Raati arvioi täydennetyt ja tarkistetut hakemukset.

6. Raati laatii esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien hakemuksista raportin, jossa on suositus enintään yhden yhdessä ehdokasmaassa tai mahdollisessa ehdokkaassa sijaitsevan kaupungin nimeämisestä.

Valintaraporttiin sisältyy myös asianomaiselle kaupungille esitettyjä suosituksia siitä, mitä sen on vielä tehtävä ennen nimitysvuotta.

Asiantuntijaraadin on toimitettava esivalintaraportti komissiolle.

7. Jos kuitenkaan yksikään ehdokaskaupunki ei täytä kriteereitä, raati voi 6 kohdan estämättä suositella, että nimitystä ei myönnetä kyseisenä vuonna.

11 artikla

Nimeäminen

1. Kukin asianomainen jäsenvaltio nimeää yhden kaupungin nimityksen haltijakaupungiksi asiantuntijaraadin valintaraportin sisältämien suositusten pohjalta ja ilmoittaa viimeistään neljä vuotta ennen nimitysvuotta kyseisestä nimeämisestä Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja alueiden komitealle.

Ensimmäisestä alakohdasta poiketen jäsenvaltiot, jotka ovat oikeutettuja nimeämään nimityskaupungin vuodeksi 2020, voivat jatkaa kyseistä määräaikaa enintään vuodella.

2. Kun on kyse ehdokasmaista ja mahdollisista ehdokkaista, komissio nimeää asiaankuuluvina vuosina yhden kaupungin nimityksen haltijakaupungiksi asiantuntijaraadin valintaraportin sisältämien suositusten pohjalta ja ilmoittaa viimeistään neljä vuotta ennen nimitysvuotta kyseisestä nimeämisestä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja alueiden komitealle.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin nimeämisiin on liitettävä perustelu, joka pohjautuu asiantuntijaraadin raportteihin.

4. Jos kaupunki ottaa toimintaan mukaan sitä ympäröivän alueen, nimeäminen koskee itse kaupunkia.

5. Komissio julkaisee kahden kuukauden kuluessa nimeämisten ilmoittamisista *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa luettelon Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi nimetyistä kaupungeista.

12 artikla

Nimettyjen kaupunkien välinen yhteistyö

Samaksi vuodeksi nimettyjen kaupunkien on pyrittävä luomaan yhteyksiä kulttuuriohjelmiensa välille, ja tällaista yhteistyötä voidaan tarkastella 13 artiklassa säädetyn seurantamenettelyn puitteissa.

13 artikla

Seuranta

1. Asiantuntijaraati seuraa nimitysvuodeksi nimettyjen kaupunkien valmisteluja ja antaa niille tukea ja neuvoja niiden nimeämisestä kulttuuripääkaupunkivuoden alkamiseen asti.

2. Tätä varten komissio kutsuu asiantuntijaraadin ja nimetyt kaupungit kolmeen seurantakokoukseen seuraavasti:

a) kolme vuotta ennen nimitysvuotta;

b) 18 kuukautta ennen nimitysvuotta; ja

c) kaksi kuukautta ennen nimitysvuotta.

Asianomainen jäsenvaltio, ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas voi nimetä tarkkailijan osallistumaan näihin kokouksiin.

Nimettyjen kaupunkien on toimitettava komissiolle edistymisraportit kuusi viikkoa ennen kutakin seurantakokousta.

Seurantakokousten aikana raati tekee tilannekatsauksen valmisteluista ja antaa neuvoja auttaakseen nimitettyjä kaupunkeja kehittämään laadukkaita kulttuuriohjelmia ja tehokkaan strategian. Raati kiinnittää erityistä huomiota valintaa koskevassa raportissa ja edellisissä, 3 kohdassa tarkoitetuissa seurantaraporteissa annettuihin suosituksiin.

3. Kunkin seurantakokouksen jälkeen raati antaa seurantaraportin valmistelujen tilasta ja toteutettavista toimista.

Raati toimittaa seurantaraporttinsa komissiolle sekä nimetyille kaupungeille ja asianomaiselle jäsenvaltiolle, ehdokasmaalle tai mahdolliselle ehdokkaalle.

4. Seurantakokousten lisäksi komissio voi järjestää raadin jäsenten vierailuja nimettyihin kaupunkeihin tarpeen mukaan.

14 artikla

Palkinto

1. Komissio voi myöntää nimetylle kaupungille Melina Mercourin nimeä kantavan rahapalkinnon, jäljempänä 'palkinto', asiaankuuluvan monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa käytettävissä olevista rahoitusvaroista riippuen.

Palkinnon oikeudellisia ja taloudellisia näkökohtia käsitellään kulloistenkin kulttuuria tukevien unionin ohjelmien puitteissa.

2. Palkintosumma maksetaan nimitysvuoden maaliskuun loppuun mennessä edellyttäen, että asianomainen nimitetty kaupunki edelleen noudattaa hakuvaiheessa antamiaan sitoumuksia ja sovittuja kriteerejä sekä ottaa huomioon valinta- ja seurantaraporteissa annetut suositukset.

Nimetyn kaupungin katsotaan noudattaneen hakuvaiheessa annettuja sitoumuksia, jos ohjelmaan ja strategiaan ei ole tehty huomattavia muutoksia hakuvaiheen ja kulttuuripääkaupunkivuoden välillä ja erityisesti jos:

a) talousarvio on pysynyt tasolla, jolla voitiin tuottaa hakemuksen ja kriteerien mukainen korkealaatuinen kulttuuriohjelma;

b) taiteellisen ryhmän riippumattomuutta on kunnioitettu asianmukaisesti;

c) eurooppalainen ulottuvuus on ollut riittävän vahva kulttuuriohjelman lopullisessa versiossa;

d) nimetyn kaupungin käyttämässä markkinointi- ja tiedotusstrategiassa ja tiedotusmateriaalissa on tuotu selvästi esiin se seikka, että toiminta on unionin toiminta;

e) käytössä on suunnitelmat nimityksen vaikutusten seurantaa ja arviointia varten.

15 artikla

Käytännön järjestelyt

Erityisesti komissio

a) varmistaa toiminnan yleisen johdonmukaisuuden;

b) varmistaa koordinoinnin jäsenvaltioiden ja raadin välillä;

c) laatii 2 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden ja kriteerien pohjalta ohjeet valinta- ja seurantamenettelyjä varten tiiviissä yhteistyössä raadin kanssa;

d) antaa teknistä tukea raadille;

e) julkaisee verkkosivustollaan raadin kaikki raportit;

f) julkaisee kaikki merkitykselliset tiedot ja edistää toiminnan näkyvyyttä Euroopan ja kansainvälisellä tasolla;

g) edistää kokemusten ja hyvien toimintatapojen vaihtoa entisten, nykyisten ja tulevien nimityksen haltijakaupunkien sekä ehdokaskaupunkien välillä ja kaupunkien arviointiraporttien sekä kokemukseen pohjautuvan tiedon laajempaa jakamista.

16 artikla

Arviointi

1. Kukin asianomainen kaupunki vastaa Euroopan kulttuuripääkaupunkivuotensa tulosten arvioinnista.

Komissio vahvistaa asianomaisille kaupungeille yhteiset 2 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin ja kriteereihin perustuvat suuntaviivat ja indikaattorit, jotta varmistetaan yhdenmukainen lähestymistapa arviointimenettelyyn.

Asianomaisten kaupunkien on laadittava arviointiraportit ja toimitettava ne komissiolle kulttuuripääkaupunkivuotta seuraavan vuoden 31 päivään joulukuuta mennessä.

Komissio julkaisee arviointiraportit verkkosivuillaan.

2. Kaupunkien arviointien lisäksi komissio varmistaa, että toiminnan tulosten ulkopuolinen ja riippumaton arviointi toteutetaan säännöllisesti.

Ulkopuolisessa ja riippumattomassa arvioinnissa keskitytään tarkastelemaan kaikkia entisiä Euroopan kulttuuripääkaupunkeja eurooppalaisen ulottuvuuden kannalta, jotta voidaan tehdä vertailuja ja saada hyödyllistä kokemuspohjaista tietoa ja opastusta tuleville Euroopan kulttuuripääkaupungeille sekä kaikille Euroopan kaupungeille. Niissä arvioidaan myös toimintaa kokonaisuudessaan, mukaan luettuna sen toteuttamiseen kuuluvien prosessien tehokkuus, sen vaikutukset ja se, miten sitä voitaisiin parantaa.

Komissio esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja alueiden komitealle seuraavat näihin arviointeihin perustuvat raportit ja tarvittaessa niihin liittyvät aiheelliset ehdotukset:

a) alkuvaiheen väliraportti viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024;

b) toinen väliraportti viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2029;

c) jälkiraportti viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2034.

17 artikla

Kumoaminen ja siirtymäsäännös

Kumotaan päätös N:o 1622/2006/EY. Sitä sovelletaan kuitenkin edelleen kaupunkeihin, jotka on nimetty tai joita ollaan nimeämässä Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi vuosina 2013–2019.

18 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty ….

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
…	…

LIITE

KALENTERI

2020	Kroatia	Irlanti	
2021	Romania	Kreikka	Ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas
2022	Liettua	Luxemburg	
2023	Unkari	Yhdistynyt kuningaskunta	
2024	Viro	Itävalta	Ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas
2025	Slovenia	Saksa	
2026	Slovakia	Suomi	
2027	Latvia	Portugali	Ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas
2028	Tšekki	Ranska	
2029	Puola	Ruotsi	
2030	Kypros	Belgia	Ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas
2031	Malta	Espanja	
2032	Bulgaria	Tanska	
2033	Alankomaat	Italia	Ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokas

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

1. Komissio antoi ehdotuksensa 20. heinäkuuta 2012.

2. Alueiden komitea antoi lausuntonsa 15. helmikuuta ja 30. marraskuuta 2012.

3. Euroopan parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa täysistunnossaan 12. joulukuuta 2013.

4. Neuvosto vahvisti 24. maaliskuuta 2014 ensimmäisen käsittelyn kantansa SEUT 294 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

II TAVOITE

5. Euroopan kulttuuripääkaupunki -toiminnan päätavoitteena on ollut edistää Euroopan kansalaisten lähentymistä korostamalla Euroopan kulttuurien rikkautta ja monimuotoisuutta parantaen samalla tietoisuutta niiden yhteisestä historiasta ja yhteisistä arvoista. Kyseessä oli aluksi hallitustenvälinen aloite, joka muutettiin vuonna 1999 yhteisön toiminnaksi, jolloin sen vaikuttavuutta voitiin lisätä vahvistamalla yhdenmukaiset kriteerit ja yhteinen valintamenettely kiinnostuneiden kaupunkien nimeämiseksi Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi.

6. Euroopan kulttuuripääkaupunkien valintaa ja seurantaa koskeva nykyinen oikeudellinen kehys on vahvistettu päätöksessä N:o 1622/2006/EY ([1]), joka on voimassa vuoteen 2019. Koska prosessi, joka käsittää useita vaiheita (esivalinta, valinta, nimeäminen ja seuranta), kestää noin kuusi vuotta, oli tarpeen vahvistaa uudet säännöt vuoden 2013 loppuun mennessä, jotta varmistetaan sujuva siirtyminen nykyisestä järjestelmästä uuteen järjestelmään.

7. Vuosia 2020–2033 koskevassa päätösehdotuksessa pyritään korostamaan ja edistämään kulttuurin panosta kaupunkien pitkän aikavälin kehitykseen sen lisäksi, että tavoitteena on suojella ja edistää Euroopan kulttuurien monimuotoisuutta ja vahvistaa kansalaisten tunnetta kuulumisesta yhteiseen kulttuurialueeseen.

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ANALYSOINTI

8. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta on muodostunut Euroopan parlamentin, komission ja neuvoston epävirallisen yhteydenpidon pohjalta yhteispäätösmenettelyyn sovellettavista käytännön menettelytavoista annetun yhteisen julistuksen ([2]) 16–18 kohdan mukaisesti.

9. Neuvosto hyväksyi suurimman osan komission alkuperäiseen ehdotukseen sisältyvistä muutosehdotuksista. Se hyväksyi ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden osittaisen osallistumisen toimintaan sekä valintakriteerien ja ”Melina Mercouri” -palkinnon maksuehtojen tiukentamisen ja täsmentämisen. Neuvosto kannatti sitä, että hakemusten arvioinnissa korostetaan kulttuurivetoisia pitkän aikavälin kehitysstrategioita ja kulttuuriohjelmaa, jolla on vahva eurooppalainen ulottuvuus. Neuvosto suostui myös lykkäämään palkinnon maksamista, tosin vain kolmella kuukaudella eikä komission ehdottamilla kuudella kuukaudella kulttuuripääkaupunkivuoden alkamisesta.

10. Toisaalta neuvosto ei voinut kannattaa komission ehdottamaa muutosta, jonka tavoitteena oli perustaa valinta- ja seurantaraati, joka koostuisi pelkästään eurooppalaisista asiantuntijoista ilman kansallisia asiantuntijoita. Samoin neuvosto hylkäsi komission ehdotuksen, että nimeämisen suorittaa komissio eikä neuvosto, kuten tähän asti.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1622/2006/EY, tehty 24 päivänä lokakuuta 2006, Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2007–2019 (EUVL L 304, 3.11.2006, s. 1).
([2]) EUVL C 145, 30.6.2007, s. 5.

Tärkeimmät muutokset komission ehdotukseen esitetään A ja B jaksoissa.

A. **Rakenteellinen muutos**

11. Neuvosto teki rakenteellisen muutoksen komission ehdotuksen 3 artiklaan. Toimintaan osallistumista yleisesti ja ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden osallistumista erityisesti koskevat säännökset, jotka olivat hajallaan muissa artikloissa, on koottu yhteen 3 artiklaan. Tätä artiklaa on edelleen muutettu, jotta voidaan selvästi erotella hakukelpoisten kaupunkien kolme luokkaa eli jäsenvaltioiden kaupungit, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kaupungit sekä niiden maiden kaupungit, jotka liittyvät Euroopan unioniin päätösehdotuksen voimaantulon jälkeen.

B. **Sisältömuutokset**

12. Tärkeimmät neuvoston tekemät sisältömuutokset ovat seuraavat:

a) *Asiantuntijaraati (6 artikla)*

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan ansiosta jäsenvaltiot, jotka ovat oikeutettuja olemaan Euroopan kulttuuripääkaupungin isäntämaana tiettynä vuonna – päätöksen liitteenä olevan kalenterin mukaan – nimittävät enintään kaksi asiantuntijaa raatiin valinta- ja seurantamenettelyjä varten. Raati koostuu näin ollen kymmenestä unionin toimielinten ja elinten (Euroopan parlamentin, neuvoston, komission ja alueiden komitean) nimittämästä asiantuntijasta komission ehdotuksen mukaisesti sekä lisäksi enintään kahdesta sellaisen jäsenvaltion nimittämästä asiantuntijasta, jonka kaupunkia koskevan valinta- tai seurantamenettelyn raati toteuttaa. Kansallisten asiantuntijoiden tehtävänä on tarjota paikallista kokemusta ja asiantuntemusta raadille. Lisäksi ensimmäisen käsittelyn kannassa tiukennetaan eturistiriitaa koskevia säännöksiä: asiantuntijan, jolla on tiettyyn ehdokaskaupunkiin liittyvä eturistiriita, on erottava (8 kohta).

b) *Nimeäminen (11 artikla)*

Ensimmäisen käsittelyn kannan mukaan jäsenvaltio, joka on oikeutettu olemaan kulttuuripääkaupungin isäntämaana tiettynä vuonna, suorittaa nimeämisen. Tämä on muutos komission ehdotukseen, jonka mukaan komissio suorittaa nimeämisen, samoin kuin päätöksessä N:o 1622/2006/EY oleviin nykyisiin sääntöihin, joiden mukaan neuvosto on nimeämiselin. Komissio tulee kuitenkin vastaamaan ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kaupunkien nimeämisestä, koska komissio hallinnoi kokonaisuudessaan avointa kilpailua, jossa nämä kaupungit valitaan, ilman näiden maiden myötävaikutusta. Komissio julkaisee kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen jäsenvaltio on nimennyt kaupungin, sen nimen Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

c) *Vuoden 2020 Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevat poikkeustoimenpiteet (7 artiklan 2 kohdan toinen alakohta, 8 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja 11 artiklan 1 kohdan toinen alakohta)*

Koska lainsäädäntömenettelyt ovat viivästyneet, neuvosto on ottanut ensimmäisen käsittelyn kantaansa useita poikkeustoimenpiteitä, joilla annetaan vuoden 2020 Euroopan kulttuuripääkaupungeille enemmän aikaa. Valintamenettelyn ratkaisevien vaiheiden määräaikoja on pidennetty, erityisesti mitä tulee hakemuspyynnön julkaisemiseen jäsenvaltioissa (7 artiklan 2 kohta), raadin koolle kutsumiseen esivalintakokoukseen (8 artiklan 1 kohta) ja nimeämiseen (11 artiklan 1 kohta).

d) *Kilpailun järjestämisen lykkääminen ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa vuodella (liite)*

Ensimmäisen käsittelyn kannassaan neuvosto on lykännyt vuodella sekä ehdokasmaiden että mahdollisten ehdokasmaiden mahdollisuutta kilpailla nimityksestä (vuodesta 2020 vuoteen 2021). Tällä tavoin näillä mailla on riittävästi aikaa allekirjoittaa aiesopimus, joka on edellytyksenä niiden osallistumiselle Luova Eurooppa -ohjelmaan, josta Euroopan kulttuuripääkaupungit -toimintaa tuetaan.

IV **PÄÄTELMÄ**

Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisten epävirallisten neuvottelujen pohjalta muodostettu ensimmäisen käsittelyn kanta perustuu Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevan edellisen päätöksen vahvoihin kohtiin, joita ovat esimerkiksi niiden jäsenvaltioiden aikajärjestyksessä esitetty luettelo, jotka ovat oikeutettuja toimimaan Euroopan kulttuuripääkaupungin isäntämaana tiettynä vuonna, nimenomaan kyseistä toimintaa varten luotuun yhden vuoden kulttuuriohjelmaan perustuva valinta, kaupunkien mahdollisuus ottaa mukaan niitä ympäröiviä alueita ja kaksivaiheinen valintaprosessi (esivalinta ja valinta). Ensimmäisen käsittelyn kannassa käsitellään myös tärkeimpiä nykyisen toiminnan heikkouksia, jotka liittyvät hallintorakenteen ja talousarvion vakauteen sekä tarpeeseen ymmärtää paremmin eurooppalaista ulottuvuutta ja nivoa toiminta tiiviimmin kaupunkien kehittämisen pitkän aikavälin strategiaan.

Kaupunkeja valitsevan ja valvovan raadin kokoonpanoon ja nimitysprosessiin on myös tehty tärkeitä muutoksia. Lisäksi muun muassa toimintaan osallistumista, hallinnointikriteereitä, palkinnon myöntämiskriteereitä ja arviointimenettelyä on selvennetty olennaisilta osin.